

בעין חינוכית

בעין חינוכית מספר 50, ו' בכסלו תשס"ט

דווקא ממרחק של כמה ימים, ראוי לנסות ולבחון את אירועי חברון במבט עקרוני וחינוכי.

רקע

לא בטוח שבאהבה ננצח. בטוח שבשנאה נפסיד

הרב יובל שרלו, ראש ישיבת פתח תקווה

הבשורה של היות ארץ ישראל שייכת לעם ישראל. גם מבחינה פראקטית ראו את האש הבושרת והחיובית המוצתת בחברון בכל רגל ובכל מועד, ובשבת חברון בפרשת חיי שרה שחל זה לא מכבר, בפרט. זה המקום אליו כולנו יכולים להתחבר.

האהבה לא הוכיחה את עצמה כמנצחת. לפחות לא בטווח הקרוב, בגוש קטיף. על כן איני בטוח שבאהבה ננצח. ברם אני בטוח בוודאות כי בשנאה ובאלימות נפסיד.

אנו נפסיד בראש ובראשונה בשל העובדה שהפועל באלימות ובשנאה עובר עבירות חמורות והדבר אינו חוקי, אינו מוסרי-הלכתי ואינו הוגן;

אנו נפסיד כי ננתק בכך את בסיס העוצמה והקשר לחברון, הוא עם ישראל;

אנו נפסיד כי חלילה נגדל דור של אנרכיסטים ופורעי חוק, שיפנו את התנהגותם גם כלפי מקורות סמכות של תורה ושל הנהגה;

אנו נפסיד כי נטעה שוב בניהול המאבק על כתפי החיילים והשוטרים, בעוד שהוא צריך להתנהל במקום אחר לחלוטין;

אנו נפסיד כי בהתנהגותנו באלימות נצטרף אל הגורמים המחריבים את האומה הישראלית ואת מדינת ישראל בהוצאת הדיון הציבורי ממוסדות דיון אל הרחוב;

אנו נפסיד כשם שהפסדנו בעמונה – הבתים בעמונה נהרסו לחלוטין, אנחנו והמשטרה יצאנו מוכים וחבולים. בניגוד מוחלט לרטוריקה שלנו הטוענת כי מאז עמונה הפסיקו הפינויים – פונו עוד הרבה מבנים מאז עמונה, כולל בית השלום בחברון;

איני בטוח כלל וכלל שבאהבה ננצח. הדרך היחידה לנצח היא כנראה פעולה כזרם מים חזק דרך כלל ישראל. זרם מים פוגש מכשול במקום אחד ומנסה לפרוץ במקום אחר – לא על ידי שבירת הסכר, כי אם על ידי מסלולים אחרים, טובים יותר. מפסידים במקום אחד ומתעצמים במקום אחר.

אין לי מילה אחת טובה לומר על מאבק רשויות החוק בקנייה החוקית של בית השלום בחברון ועל חשיבותו האסטרטגית. אנו חייבים לשנות את גישתם מהקצה אל הקצה. הצביעות שבניסיון להכשיר את ההתיישבות הלא חוקית הברדונית בדרום ובד בבד למנוע התיישבות יהודית – זועקת לשמים. אף יש לתבוע מרשויות החוק לטפל בנחישות בכל גילוי של אלימות מצד אויבנו.

ברם מי שמבקש להתמודד על ההנהגה של המדינה אינו רשאי לעשות זאת על ידי האזנה למי שקוראים למאבק כוחני ברשויות המדינה עצמה, ועל ידי הקריאה לסירוב פקודה ולמלחמה עד הסוף. הדרך אחרת לגמרי: הם יהרסו ואנחנו נבנה; הם ישמיצו ואנחנו נתגבר; הם ינסו להפיל ואנחנו נקום ונתעודד; וכך נבקש אף לקשור אותם לחברון.

יש חשיבות עילאית לניצחון שלנו. חברון היא ערש האומה; חברון היא שורש ההתקשרות של עם ישראל בארצו; חברון היא המקור ממנו אנו שואבים את דרכו של אברהם אבינו לעשות צדקה ומשפט; מתיישבי חברון הם שלוחי ציבור הנמצאים באופן מתמיד בסיר לחץ – מבחוץ ומבפנים – ועומדים בגבורה בשליחותם; חברון היא המקום ממנו תתגבר

נוספים ולהתאחד כל אחד בדרכו שלו ובאמונתו שלו אם אנו שוברים את הכלים (רק) על נושא אחד בלבד. מקום בו מכריזים על גט כריתות ממדינת ישראל וממוסדותיה; מקום בו קוראים למלחמה במובן הפשוט של המילה; מקום בו מאיימים כי עמונה הייתה רק המבוא – כל אלה מלמדים כי אין כיסוי להעמדת נושאים כמו חינוך, רווחה וזהות יהודית בראש, ומדובר במס שפתיים בלבד. בנכונות לשבור את כל הכלים אנו משכנעים בלי רצוננו את העולם כולו שאין אנו ראויים להתמודד על הנהגת עם ישראל. מי ששובר את המסגרות בהן מתנהלת החברה אל יתלונן על כך שלא סופרים אותו.

אנחנו נפסיד כי אנו פועלים נגד עצמנו. אנו משלים את בנינו ובנותינו כאילו הכוח מנצח, ואז אנו מוצאים את עצמנו מנסים להתנער מהאחריות לאלימות שפורצת ועוד תפרוץ, אולם היא תכה בנו במלוא עוצמתה ולא יוותר לנו אלא להתנצל על 'שוליים'; אנו נפסיד כי אנו מאבדים חלק ניכר אפילו מהציונות הדתית, שלא מוכן לדרך זו. אשרינו שבמדינת ישראל מוכרעות הכרעות בקלפי ולא בקרבות רחוב. אסון כבד הרבה יותר ייגרם לעם ישראל אם כלל לא יהיה מוסד מכריע במחלוקות, גם אם הכרעה זו היא מוטה נגדנו בצורה מעוותת. ובעיקר – בדרך האלימות והאיום נאבד את היכולת לטעון כי אנו מבקשים להתמודד על הנהגת המדינה. יתברר כי אנו שוב מתמקדים בנושא אחד בלבד. לא יעזרו לנו כל הדיבורים על כך שיש להניף דגלים

הרהורים חינוכיים

- א. הרב שרלו מביע עמדה מורכבת. מחד גיסא, תמיכה חד משמעית ביישוב היהודי בחברון ובתושביו, תמיכה בזכות המלאה ליישב את בית השלום וביקורת נוקבת וחד משמעית על ה'פיסקה' שאפשרה את גירוש תושבי הבית מנחלתם. מאידך גיסא, טענה חד משמעית להימנע מכל גילוי של שנאה או אלימות בעת המאבק למען המשך ההתיישבות בכל מקום. האם תלמידים מסוגלים להבין עמדה מורכבת זו? האם הם עלולים להסיק שעצם הישיבה המבורכת בחברון אינה ראויה? האם הם עלולים להסיק שכל תושבי היישוב היהודי, גיבורי החיל המוסרים נפשם על בניין הארץ, תומכים באלימות?
- ב. מורים רבים נמנעים מלהביע דעה בסוגיות אלו, עת תלמידים נוסעים ונוטלים חלק במאבקים, ומותירים אותם ללא ליבון חינוכי ורוחני מראש עם מבוגר מחנך. מדוע חלק מהמורים שותקים? האם זה נובע מבלבול אישי? מחוסר רצון להביע דעה שהתלמידים אולי לא יאהבו? האם אין תפקידו של איש חינוך במצב זה להנהיג ולא להיגרר או לנסות למצוא חן?
- ג. מה צריך וחובה לעשות כדי להביא למצב בו עם ישראל יישב את חברון כמו את כל שאר חלקי ארצנו? כיצד צריך לפעול כדי לחזק את ההתיישבות היהודית המבורכת בחברון, כולל חידושה בבית השלום?

מסביב לדפים

- א. מי שמוכנה לשתף את כלל הבנות במחשבות בתחומי חינוך וחיים המתאימות לרוח של "בעין חינוכית", מוזמנת לשלוח אליי: yyg8@zahav.net.il.
- ב. ניתן לעשות מנוי אישי (ללא עלות) על דפי "בעין חינוכית". נא לפנות לשרון: sharonz@orot.ac.il.
- ג. נשמח אם תפיצו את הדברים הלאה, למשפחה ולחברים מחוץ למכללה.
- ד. מומלץ לשמור על דפי "בעין חינוכית" לשימוש עתידי.